

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldu>

Lvgdvni, 1585

De ordine dicendorum in isto tractatu. Et de diuersis exemplis quæ valere possunt ad detestationem Acediæ. Capvt I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

viles sunt qui de bonis ecclesiasticis que bona pauperum sunt, conuiuia superflua faciunt. Tot enim pauperibus ea auferunt, quot inde habere poterunt: etiam ignominia magna erit in die iudicii, quando pauperes conuenerint vno dicente, iste mihi abstulit vnum pradium. Alio dicente, iste mihi abstulit vnum denarium, vel altud. ¶ Secundum est hoc, quod bona clericorum frequenter a pauperibus sunt oblata, & sanguine Christi comparata. Vnde incongruum est de elemosynis pauperum superflua conuiuia diuitibus facere. Accidit enim interdum quod in xx. solidis quos clericus prodigus expedit in conuiuio vno, multi pauperes posuerunt quod proprio orti subtraxerunt, & talis posuit ibi vnum obolum cui alius obolus non remansit. Similiter valde incongruum est, ea que sanguine Christi empta sunt, superflue expendere, vnde super illud Ier. 22. Vae qui facit laquearia cedrina, & pingit ea synopide, id est, Christi sanguine, dicit gl. ¶ Tertium est hoc, quod clerici debent esse forma gregum, & bonum exemplum aliis dare: & valde incongruum est quando sunt superfluis conuiuibus, illos corrumpit quos sanare debuerunt: & alios maculat quos debuerunt emundare & sanctificare, vnde dicit de illis in epist. Iudae, Hi sunt in epulis suis macula conuiuata. Non solum sunt maculati, sed etiam maculae sunt alios maculantes suo malo exemplo, & materia ministrando suis superfluis conuiuibus gulositati & ebrietati, & multis aliis peccatis. ¶ Quarto debet cohibere clericos a vitio prodigalitate multitudo & magnitudo peccatorum quae sequuntur in eis ex vitio isto. Ex prodigalitate accidit in multis, quod ipsi sunt raptotes, simoniaci, opprobriatores pauperum, excoriatores subditorum. ¶ Quintum est hoc, quod vitium multum impedit eos ab officio suo. Non possunt enim illi officio suo intendere debitis aggranati. Et visitatio eorum potius est subditorum corruptio, propter nimias expensas, quam eorum correctio. ¶ Sextum debet cohibere dissipatores honorum ecclesiasticorum a prodigalitate, consideratio districti iudicii. Si enim ex isto verbo. Esuristi, & non dedisti mihi manducare: illaturus est Dominus in iudicio. Ite ergo maledicti in igne aeterno: quid diciturus est prodigus dissipatoribus, qui non solum ipsi esurienti non dederunt manducare, sed etiam ipsi esurienti abstulerunt quod debuit manducare?

TRACTATUS V. de Acedia.

De his quae valere possunt ad detestationem Acediae, PARS I. quae habet quatuor capitula.

De ordine dicendorum in isto tractatu. Et de diuersis exemplis quae valere possunt ad detestationem Acediae. CAPVT I.

POST

OST peccatum auaritiæ, dicendum est de peccato Acedia: quia pigritia interdum ex auaritia sequitur. Vnde Luc. 12. dicit ille diues cuius ager fructus vberes attulit, Anima mea multa habes bona reposita in annos plurimos, requiesce, & comede, & bibe: dicemus autem hoc ordine & de vitio isto. ¶ Primo, ponemus ea que possunt valere ad detestationem huius vitij. Secundo tangemus de diuersis generibus peccatorum que pertinent ad hoc vitium. Tertio, tangemus aliquid de remedijs contra vitium istud. Quarto, de ineluctato feruore qui acedia videtur esse contrarius. ¶ Ad detestationem verò huius peccati possunt valere diuersa exempla. Et possumus primo sumere exemplum à rebus que non habent sensum, nec vitam, nec rationem, sicut à sole. Secundo, ab his que vitam habent, & non sensum: vt ab herbis, & arboribus, & huiusmodi. Tertio ab his que habent vitam, & sensum, & non rationem, vt à brutis animalibus. Quarto, ab his que habent sensum, & rationem, & gratiam, vt à sanctis viris. ¶ Et primo, persequemur de primo. Positum Dominus præceptum soli, vt de singulis diebus ab oriente veniat ad occidentem, & singulis noctibus reuertatur in orientem, & nunquam præterit sol illud præceptum. Non pigritatur nec de die, nec de nocte, nec æstate, nec hyeme, implere illud præceptum. Quantumcumque laboret in vno die, nihilominus tamè summo mane surgit in sequenti die, & tamè non expectat talè remunerationem laboris sui, nec talè pœnam negligentiam suam, qualè homo. Ad hoc videtur habuisse respectum Augustinus, cum dicit: Indecè est Christiano si radius solis eum in lecto: potest enim dicere sol si potestatem loquendi haberet. Amplius laboravi heri, quatuor: & tamè cum iam surrexerim, tu adhuc dormis. ¶ Possumus etiã accipere exemplum ad detestationem acedia ab eis que ex terra nascuntur. Videmus enim herbas & arbores, que tamè minimum habent initium, cretendo ad magnam quantitatem deuenire, habent tamen tot aduersantiam sibi, vt hyemem & aliam aeris intemperiem. Singulis etiã annis aufertur eis labor florum, & fructuum, & frondium, & tamen nihilominus opportunitate inuenta operandi operantur: qui videret nuditatem earum in hyeme, vix crederet quanta pulchritudine indui possent, nisi idem alias vidisset. Qui videret quam parua arbor sit nucis in initio sui, vix crederet, quod ad tantam magnitudinem peruenire deberet, nisi simile alias vidisset. Non debet igitur pigritari homo, nec diffidere, etsi defectum bonorum in se videt, vel si aliqua sibi resistant. Plus enim potest homo quam credat. Tali exemplo vitur Dominus

nus Mat. 6. dicens: Considerate lilia agri quomodo crescunt. Et
 subditur: Dico autē vobis, quoniā nec Salomon in omni gloria
 sua cooperta est sicut vnū ex illis. ¶ Tertio vero exemplo vi-
 tur Salomon Prou. 6. dicens: Vade ad formicam, o piger, & con-
 sidera vias eius, & discē sapientiā: quā quum non habeat ducē
 nec praeceptorem, nec principem, parat aitate cibū sibi, & con-
 gregat in messe quod comedat. Et sunt quinq; art. dēda in isto
 exemplo. ¶ Primo paruitas formicæ, quam Salomon proponit
 quasi magistrā homini. Multū enim potest confundi homo
 quando videt se tam parū scientiæ, q; a tam paruo animali po-
 test doceri. Vnde multū conari deberet ad addiscendum. Sicut
 accidit in scholis, quādo aliquis magn⁹ a puero paruo docetur,
 ex quādā erubescētia deberet ardentius addiscere. Ad hoc po-
 test referri quod dicit Sene. Pudeat ab exiguis animalibus nos
 trahere mores. Erubescere potest homo, q; tam paruum animal
 melius morigeratum est quā ipse. ¶ Secundo attendendū est
 quod dicit Salomon: Considera vias eius, & non viam. Vias vo-
 cans discursus quos faciunt pro quærendo cibo. Pluries enim in
 die vadunt ad quærdum frumentum: vnde satis possent eru-
 bescere illi homines qui semel in septimana grauantur venire
 ad sermonē ad quærendū animę suæ cibum. ¶ Tertio attenden-
 dum est, q; formica in hoc opere non habet hominem ducem
 cuius exemplū sequatur, nec praeceptorem cuius verbo ad hoc
 doceatur, nec prin. ipē a quo puniatur eius negligentia: homo
 tamen omnia ista habet. ¶ Quarto attendendum est, q; ipsa pu-
 rum granum eligit vt de ipso pascatur. Vnde multum possent
 in hoc confundi illi, qui spurcitas & immunditias alienorum
 peccatorū eligūt, vt illis os suū pascant: iuxta illud Prou. 16. Os
 stultorū pascitur imperitiā. ¶ Quinto attendendum est in hoc
 exemplo, q; formica adeo se onerat frumento, vt interdum vi-
 deatur minor esse suo onere. In quo possent satis confundi illi
 qui a sermone redeūt vacui, nec vnū verbū reportantes secum.
 ¶ Potest etiā valere ad detestationem acediae, exemplum eorū
 qui amāt mundum. Si enim respiciamus quot & quantis labo-
 ribus, quotidianis cruciatibus ipsi merentur cruciatum æternū,
 satis poterimus confundi, q; adeo sumus pigri laborare pro re-
 gno æterno: vnde Augu. O si possemus excitare homines, & cū
 ipsis pariter excitari, vt tales essemus amatores vitæ permanen-
 tis, quales sunt homines amatores vitæ fugientis, quis non vt
 viueret, continuo perdere vellet vnde viueret, & potius elige-
 ret vitam mendicantem, quā celerem mortem? Cui dictum
 est,

est. Nau
 moria
 mus, &
 tur in V
 arum
 Deus, p
 vitæ m
 rem in
 terrogā
 de illis
 Deo, qu
 statioae
 de mult
 boribus
 Prou. q
 omni b
 itinere,
 gūtur d
 borum
 scurrēd
 chryma
 tiorum
 num, cl
 sangui
 tus Acl
 rentib
 gi, aliq
 laborat
 sibi dat
 & non
 tana e
 ham i
 simila
 tum et
 dedit
 gen. ai
 inueni
 De
 A
 b

est. Nauiga, ne moriaris, distulit? Cui dictum est, Labora, ne moriaris, & piger fuit? Leuia iubet Deus: vt in æternum viuamus, & obedire negligimus. Ad idem potest adduci quod legitur in Viris patrū de quodā sancto patre, qui quum vidisset ornatum cuiusdā mulieris, stens inquit, Ignosce mihi omnipotēs Deus, quia vnus diei meretricis huius ornatus, superauit totius vitæ meæ industria ornamenta Et abbas Pambo videns mulierem in Alexandria ad quam descēderat de eremō, fleuit. Et interrogātibus causam sui stetus, ait: Duæ res me mouerunt. Vna de illius perditione: alia quia non habeo tale studium placēdi Deo, quale studiū habet ista vt hominibus placeat. ¶ Ad detestationē etiā acediæ possunt valere exēpla bonorū virorum. Et de multis pauca ponemus. Ait Dauid, Pauper sum ego, & in laboribus à iuuentute mea. Et de sapiente muliere legitur in fine Prou. q̄ panē otiosa non comedit. Et Apostolus dicit de se: Plus omnibus laboraui. De Christo legitur Io. 4. q̄ ipse fatigatus ex itinere, sedit super fontē. Et in multis aliis locis in Euāgeliis legitur de labore ipsius Vnde Ber. Quādiu vixeto, memor eto laborum quos Christus sustinuit prædicando, fatigationū in discursu, tentationum in ieiunando, vigiliarum in orando, lacrymarum in cōpatiēdo. Recordabor etiam dolorum, conuictiorum, sputorum, colaphorum, subsannationum, exprobrationum, clauorum, horūque similia. Alioquin requiretur à me sanguis iustus qui effusus est super terram. Legitur etiā, q̄ beatus Aclenius primo Palatinus, postea eremita maximus, quærentibus à se in quo cōsideret. Respōdit, In hoc, q̄ homines fugi, aliquādiu tacui, fleui. Potissimē in hoc gaudeo, q̄ manibus laboraui. Et quādā vidua moriens recusabat sepeliri in camisia sibi data, dicēs: Sepeliar in camisia elaborata propriis manibus, & non alienis. t̄ de beata Virgine legitur Luc. 1 q̄ abiit in mōtana cum festinatione. Legitur etiam Gene. 18. Festinauit Abraham in tabernaculum ad Saram, dixitq; ei, Accelera, tria fara simila cōmiscē, & fac subcineritios panes. Ipse verō ad armentum euenit, & tulit inde vitulum tenerrimum & optimum, deditq; puero, qui festinauit, &c. De quo verbo loquens Origen. ait: Senex currit, Sara accelerat, puer festinat, nullus piger inuenitur in domo sapientis.

De verbis Sacre scriptura quæ laborem suadent, & otium, vel pigritiam dissuadent.

CAP. II.

AD detestationem etiam acediæ possunt valere illa verba Sacre scriptura quæ suadent laborem vel dissuadent

Q 9 3